

МБДОУ «Детский сад №18"Чуораанчык"».

*Орто саастаах о5олорго
«Доруобуйа күнүгэр»
анаммыт тэрээһин былаана*

*Бэлэмнээтэ: –Борисова Мария Васильевна
иитээччи.*

2021.

Кыттааччылар:

Ыыттааччы –

Айболит–

Бармалей–

Сабыл–

Бере–

Попугай–

Тэрэһин сыала:

- 1. Дорубай,чел олох туьатын билиьиннэрии ;*

2. *Оголор бэйэ-бэйэлэрин кытары тапсан оонньууларын ситиьии;*
3. *Ого дорубай буоларыгар багатын кууьурдуу;*
4. *Дорубай буолар быраабылаларын билиьиннэри .*

Тэрээһин хаамыта:

(бэһиэлэй, көрдөөх ырыа тыаһыыр)

Бытааччы: Дороболорун, оболоор! Балдыбыт кыыларга, дьоннорго көмөлөһөр Быраас Айболиты өйдүүгүт дуо? (*оболор эппиэттиллэр*)

Маладыастар, сөпкө эттигир, кини араас ыарыыттан барытыттан эмтиир.

О5олоор, ыалдыбат уонна куһа5ан түбэлтэлэргэ киирбэт инниттэн эниги олус элбэ5и билиэхтээххит уонна сатыахтааххыт.

Суунуохпутун наада
Сарсыарда, күнүс, киэһээ-
Хас аһылык иннинэ,
Утуйаары сылдьан
Уонна утуйан туран баран!

О5олор эппиэттиллэр: Аһа!

Тииспитин суунуохтаахпыт
Сарсыарда уонна киэһээ
Куһа5ан микробтарбыт
Сүттүттүннэр диэн буолуо ээ!

Оголор эппиэттэрэ: Аһаа!

Сарсыарда ойон тураат
Эрчиллиэххэ наада дуо?

Оголор эппиэттэрэ: Наада! Наада! Наада!

Ытааччы: О5олоор, миигин кытта быраас Айболикка күүлэйдии барсарга бэлэмнит дуо? Бэлэм буоллаххытына айаннаатыбыт!

Ырыа тыаһыыр: «Мы едем, едем, едем...»

Айболит кыылларын кытта ыллыы-ыллыы тахсан кэлэллэр:

1. Атахпытын тыаһатан,

Хаамыталыыбыт муостаннан.

Биир, икки, биир, икки, үс,

Быраас дьээдьэ, көрөөрүүй.

2. Саһыл кэннэ попугай,

Сизэрэй өңнөөх бөрөчөөн!

Миэстэннэн сүүрэкэлээн!

Айболит (улаханник): Тохтоотубут! Биир, икки!

Биир эрээккэ тураллар.

Саһыл:

То5о биһиги бэһиэлэйбитий,

Түргэммитий, өйдөөхпүтүй?

То5о диэтэр сарсыардатын

Турда тураат эрчиллэбит!

Попугай:

Күн күлүмнээн көрөн ылар

Көрөр халлаан, былытчаан-

Эрчиллэ турарбытын

Көрөр уоран куобахчаан!

Бөрө:

Ардах түстэ, тыал үрдэ,

Күнү былыт бүрүйдэ

Сардыарда эрчиллэр о5о

Балдыбат ээ, хаһан да.

Айболит:

Куттаныма күлэллэр диэн

Сарсыардатын эрчилин

Эрэллээх добордоохтор

Кэрэбэ эрэллээхтэр!

Оонньуу: «Такси» (уочаратынан оонньуулар)

Бармалей иһиирбитинэн бандьыттары кытта сүүрэн киирэллэр, кыыллары уонна Айболиты төгүрүйэллэр, муннукка илдьэн кэтит быаннан баайан кэбиһэллэр. Бармалей:

Мин көңөс, куһаһан

Бар – ма – лей – бын!

Кырабыттан кырыыстыбын

Быраастары!!!

Бармалей «Разбойники» диэн ырыа добуһуолунан үнкүүлүүр. Үнкүүлээн баран утуйан хаалар..

Бармалей утуйаары сытан ыалдьар иэдэһин тутар:

Ой! Ой-ой-ой!

Попугай:

Тоҕо бу бандьыттар наһаа куһаһаннарый?

Айболит:

Тоҕо диэтэр кинилэр кыра эрдэхтэриттэн быраастан куттаналлар, эмтэммэттэр уонна эрчилибэттэр этэ.

Бөрө:

Оо, эрэйдээхтэр! Ол да иһин кинилэр билигин наһаа ыалдьаллар, онтон сылтаан наар кыһыран тахсаллар!

Саһыл:

Ээ, мин тугу гынарбытын биллим! Кинилэри түргэн собустук эмтиэххэ наада.

Айболит:

Күүскэ утуйа сытар кэмнэригэр быабытыттан босхолонон көрүөххэ эрэ.

Айболит уонна кыыллар быаларын аргыый аһайдык сүөрэллэр, олоппоско утуйа сытар Бармалейы олордон баран баайан кэбиһэллэр, Бармалейдара уһуктан кэлэр.

Айболит(кыһырыбытты): Биһиги билигин эйигин эмтиэхпит!!!.

Бармалей тобуктара талыгырыы түһэллэр, тиистэрэ хачыгыраһан бараллар.

Кыыллар уочаратынан таблицалары тутан тахсаллар:

Аһыаххыт иннинэ илиигитин суунун!	Тиискитин суунун.	Сарсыарда аайы эрчиллиилэри оңорун
Тыңыраххытын кырына сылдьын.	Баттаххытын тараанар буолун.	Сиикэй ууну иһимэн.

Бытааччы: Оболоор, Бармалей тийһэ тоҕо ыалдьара буолуо дии саныгыты? (*сууммат*).

Онтон Бармалей иһэ тоҕо ыалдьар эбитий? (*Илиитин сууммат*). (*Сишкэй ууну иһэр*).

Бармалей илиитэ, атаҕа, төбөтө тоҕо ыалдьара буолуой? (*Эрчиллибэт*)

Айболит Бармалейы эмтиир (бэрэбээскэтин устар, тийһин туурар).

Бармалей: Баһыыба! Баһыыбы! Баһыыба!

(**Айболиты кууһан ылар**).

Эһиги миигин эмтээтигит!

Аны хаһан да кырачаан кыыллары атаҕастыам суоҕа!

Уруй, уруй Айболитка,

Уруй буоллун быраастарга!

Бары бииргэ оонньоохха.

Оонньоу: «Бөрө уонна куобахчааннар»

Бытааччы: мин эһиэхэ билигин таабырын таайтарам, ону бары бииргэ таайыахтааххыт:

1. Эмтиир кыра оболору,

Чыычаахтары, кыыллары,

Ачыкы нөңүө көрөр

Быраас киһи ... (Айболит).

2. Элбэҕи мин туспунаҥ билэр:

Аатым кимин, ийэбин

Ыйааһыммын, уһуммун,

Аһыырбын, утуйарбын,

Харахтарыҥ араарбат

Эмтиир киһибит - ... (Быраас).

Маладьыастар, оболоор!

Бармалей: биһигини эрчиллэргэ үөрэтин эрэ, биһиги хаһан да оңорон көрө иликпит ээ...

Бытааччы: Чэйин эрэ, оболоор, Бармалейы эрчиллии оңорорго үөрэтэбит дуо?

(**Оболор эппиэттииллэр**).

Оччобуна бары тахсан улахан төгүрүктэ оңоруобун, эрчиллиэхпит билигин.

Эрчиллии оңоһуллар «На зарядку становись» (диск).

Бармалей: Эһиэхэ наһаа үчүгэй эбит дии, наһаа сөбүлээтим! Мин билигин атын оболорго баран эһиги хайдах курдук үчүгэйгитин кэпсиэм, илиибин сууна үөрэппиккитин, тииспин сууннарбыккытын, эрчиллиннэрбиккитин! Мин эһиэхэ аны күүлэйдии кэлэр буолабын даа?

Чэйин эрэ, оболоор, көрсүөххэ диэри!

Барар.